

Prohlášení prezidenta České lékařské komory k neetickým a nekalým praktikám při získávání pacientů

Lékařské povolání patří mezi nejdůstojnější profese, proto také profesní dozor nad ním nenáleží živnostenskému úřadu, ale profesní komoře, podobně jako v případě advokátů, notářů a dalších svobodných povolání.

Etické normy profesních komor pak do jisté míry regulují též reklamu tak, aby nebyla nedůstojná a zavádějící. Lékař je podle zákona povinen vykonávat povolání v souladu s jeho etikou a řídit se řády komory, včetně Etického kodexu.

Etický kodex České lékařské komory v § 2 odstavci 16 stanoví:
„Lékař se musí zdržet všech nedůstojných aktivit, které přímo nebo nepřímo znamenají propagaci nebo reklamu jeho osoby a lékařské praxe a ve svých důsledcích jsou agitační činností zaměřenou na rozšíření klientely. Nesmí rovněž tyto aktivity iniciovat prostřednictvím druhých osob.“

Je pravdou, že Česká lékařská komora může za nedůstojnou reklamu postihnout pouze své členy, nikoli vlastníky zdravotnických zařízení, kteří nejsou členové ČLK. To je velkou nevýhodou oproti např. České advokátní komoře, kdy vlastníky advokátních kanceláří, byť provozovaných právnickou osobou, mohou být pouze advokáti. Rovněž bych se přimlouval za to, aby provozovateli soukromých lékařských ambulantních zařízení mohli být pouze lékaři. Zatím tomu tak u nás není. Pokud však takové zařízení provozuje nelékař, musí mít odborného zástupce – lékaře. Ten sice neodpovídá za obchodní a reklamní aktivity vlastníka, ale budeme uvažovat o jeho odpovědnosti v případě, že zdravotnické zařízení, které odborně garantuje, bude porušovat etické normy ČLK.

Nedávno byla na internetu zveřejněna výzva, aby se občané stali klienty „Mojí ambulance a.s. – síť ordinace praktických lékařů“ a vyhráli Notebook. Stačí vyplnit online registrační formulář na www.mojeambulance.cz. Autoři této výzvy jaksi „opomenuli“ občany informovat o tom, že tímto aktem mají změnit svého registrujícího praktického lékaře a místo něho si zvolit jako „registrujícího lékaře“ uvedenou společnost. Občan je tedy vyzýván k aktu, jehož právní dopad zpravidla vůbec nezná a netuší, že se tím „odhlašuje“ od svého dosavadního lékaře, kterého již nadále nemůže navštěvovat (kapitační platbu za pojištění může čerpat jen jeden registrující praktický lékař). Pojištěnec je tak nedůstojným způsobem uváděn v omyl.

Jako prezident České lékařské komory se s těmito praktikami nehodlám smířit a ve spolupráci s příslušnými orgány a právní kanceláří ČLK hodlám činit proti nim následující opatření:

- Požádat etickou komisi ČLK o etické zhodnocení uvedených praktik;
- Doporučit lékařům, kterých se tyto aktivity dotýkají a kterým jsou takto nekalé „odebírání pacientů“, aby podávali podnět k disciplinárnímu řízení orgánům ČLK;
- Doporučit orgánům příslušným k registraci nestátních zdravotnických zařízení, aby zvážily, zda nejde o správní delikt v jejich kompetenci a současně aby požadovaly při přeregistraci pojištěnce jeho vlastnoruční podpis na listině, ze které bude zřejmé, že pojištěnec končí registraci i svého dosavadního praktického lékaře a nově se registruje u jiného lékaře;
- Doporučit zdravotním pojišťovnám, aby trvaly na vlastnoručním podpisu pojištěnce při přeregistraci k jinému praktickému lékaři na listině, ze které bude zřejmé, že pojištěnec končí registraci u svého dosavadního praktického lékaře a nově se registruje v jiném zdravotnickém zařízení;
- Poskytnout právní podporu a pomoc členům ČLK, kteří se rozhodnou napadnout uvedenou praxi u soudu jako nekalou soutěž. Zda jde či nejde o nekalou soutěž by sice musel rozhodnout soud, ale pokud je reklama zveřejněna tak, že pojištěnci z ní není zřejmé, že tím mění svého registrujícího lékaře, pak může o nekalou soutěž jít – žalobu ovšem musí podat ten, kdo je nekalou soutěží poškozen, nikoli ČLK;
- Poskytnout právní podporu těm členům ČLK, kteří se rozhodnou pro uvedené jednání podat trestní oznámení pro eventuální spáchání trestného činu poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku.

Vyzývám rovněž lékaře, aby nevykonávali funkci odborného zástupce ve zdravotnických zařízeních, které porušují etické normy ČLK, dopouští se nekalé soutěže a uvádí pojištěnce v omyl za účelem vlastního prospěchu. Upozorňuji i na jejich disciplinární odpovědnost za dodržení základních etických principů.

Hodlám důsledně bojovat proti uvedeným nekalým praktikám při „přetahování pacientů“ za pomoci darů a jiných nedůstojných aktivit a plně podpořím lékaře, kteří se proti nim budou bránit právní cestou.

MUDr. Milan Kubek
prezident ČLK